

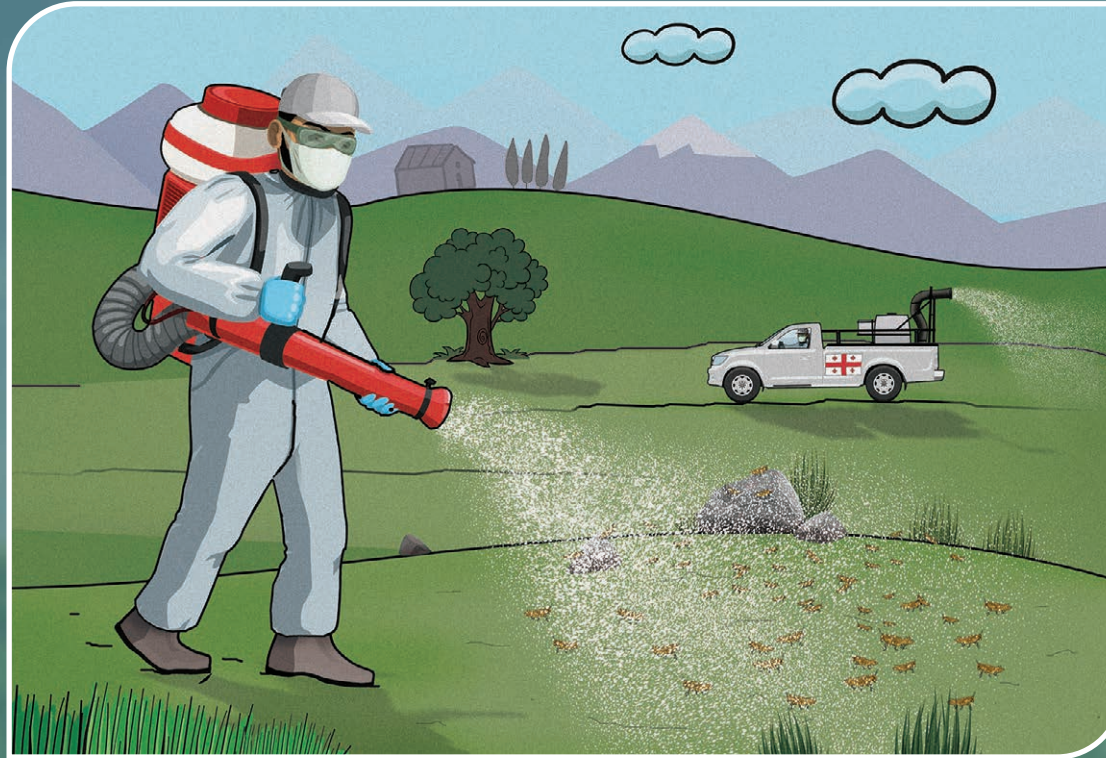
Food and Agriculture Organization
of the United Nations

20
23

FAO-ს „კავკასიასა და ცენტრალურ აზიაში (CCA) კალიების პრობლემის
ეროვნული და რეგიონული მართვის გაუმჯობესების პროგრამა“.

**კალიების პრობლემის მართვის ოპერაციებთან დაკავშირებული
უსაფრთხოების ზომების კანდღარი 2023 წლისთვის**

კადიების წინააღმდეგ ბრძოლა

კადიებს მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენება შეუძლიათ ნათესებისა და საძოვრებისთვის. შესაბამისად, ტარდება კონტროლის ღონისძიებები კადიების პროპაგაციის დაბალი რიცხოვნობის შესანარჩუნებლად და ნათესებისა და საძოვრების დანაკარგების მინიმუმამდე შემცირების მიზნით. კადიების კონტროლისთვის ძირითადად ჩვეულებრივი ქიმიური პესტიციდები გამოიყენება. პერსონალი კარგად არის მომზადებული ტოქსიკური ქიმიკატების ეფექტიანად გამოყენებისთვის, რათა თავიდან იქნეს აცილებული უარყოფითი ზემოქმედება ადამიანის ჯანმრთელობასა და გარემოზე. აღნიშნული ასევე მოიცავს ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირებას დაგეგმილი ბრძოლის ღონისძიებების შესახებ.

ჩვეულებრივი ქიმიური ინსექტიციდების გამოყენებამდე აუცილებელია სიფრთხილის ზომების ზედმინევნით დაცვა, რათა ადამიანის ჯანმრთელობასა და გარემოზე მავნე ზემოქმედების რისკი მინიმუმამდე შემცირდეს.

ამ კადენდარში მოცემულია რამდენიმე პრაქტიკული რჩევა უსაფრთხოების ზომების შესახებ, რომლებიც უნდა გაითვალისწინონ ადგილობრივმა მცხოვრებლებმა, ფერმერებმა, მწყემსებმა, მეფუტკრეებმა და მუნიციპალიტეტებმა კადიების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების განხორციელების წინ, მათი მიმდინარეობისას და მათ შემდგომ.

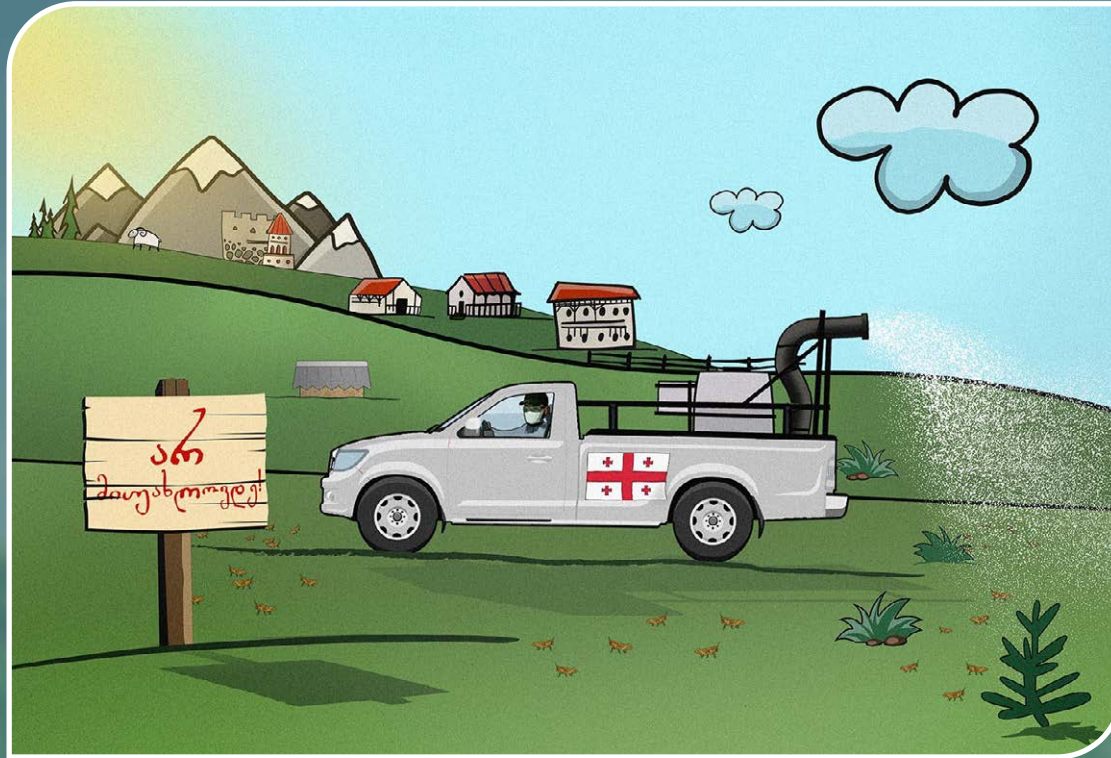
2023

იანვარი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

თებერვალი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	1	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	1	12

რისთანსიოს დასვა

ზოგადად, კადიების კონტროლის ღონისძიებები ხორციელდება სოფლებისგან, ფერმებისა ან სხვა საცხოვრებელი ადგილებისგან საკმაოდ მოშორებით. თუმცა, რიგ შემთხვევებში, შესაძლოა საჭირო გახდეს ინსექტიციდების გამოყენება დასახლებულ ადგილებთან ახლოს.

არ შეიძლება დამუშავებულ მინდვრებში შესვლა შესხურების დროს და მისი დასრულების შემდგომ მოკლე ხანში.

იყავით ყურადღებით! დაიცავით საკუთარი თავი და ოჯახის წევრები პესტიციდების მავნე ზემოქმედებისგან!

შეასრულეთ კონტროლის ჯგუფის და/ან ადგილობრივი ხელისუფლების მითითებები. დაიცავით უსაფრთხო მანძილი შემასხურებლისგან ინსექტიციდის გაფრქვევისას, რათა თავიდან აიცილოთ წვეთების მავნე ზემოქმედება!

კონტროლის ჯგუფის ან ადგილობრივი ხელისუფლების მითითების შემთხვევაში გადააფარეთ ბრეზენტი სოფედში და სახლთან ახლოს არსებულ ფებს და სასმელი წყლის წერტილებს. შესხურების შემდეგ 48 საათის განმავლობაში არ შეხვიდეთ დამუშავებულ მინდვრებში.

2023

მარტი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
27	28	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	1	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9

აპრილი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	1	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
1	2	3	4	5	6	7

გაითვადისწინეთ მოსავლის აღებაზე დოღინის პერიოდი

ხანდახან კადიების წინააღმდეგ ბრძოლა ხორციელდება სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ნაკვეთებში. თუ ფართობი ინსექტიციდებით არის დამუშავებული, უნდა დაიცვათ დოღინის პერიოდით გათვადისწინებული მინიმალური დღეების რაოდენობა მოსავლის აღებამდე. მოსავლის აღებამდე დოღინის პერიოდის დაცვის შემთხვევაში სასოფლო-სამეურნეო კუდტურაზე დარჩენილი პესტიციდი მომხმარებელს რისკს არ შეუქმნის.

დოღინის პერიოდის შესახებ ინფორმაცია შეიძლება მიიღოთ კადიების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებში ჩართული ადამიანების ან სოფლის მეურნეობის ექსტენციის მიმწოდებლებისგან; დოღინის პერიოდის ხანგრძლივობა შესაძლოა განსხვავებული იყოს გამოყენებული ინსექტიციდების მიხედვით.

დარწმუნდით რომ თქვენი საკვები უვნებელია: დაიცავით მოსავლის აღების წინა დოღინის პერიოდი!

2023

მანია

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	1	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	1

ივნისი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	1
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9

დაიცავით პირუტყვის შეკავების პერიოდი

კაღიების წინააღმდეგ ბრძოლა ხშირად საძოვრებზე ხდება. თუ თქვენი საძოვარი ინსექტიციდებით დამუშავდება, საქონლის საძოვარზე გაშვება დაუშვებელია. აუცილებელია გარკვეული პერიოდით პირუტყვის გარიდება დამუშავებული ფართობიდან. ამას შეკავების პერიოდი ეწოდება.

თუ დაიცავთ შეკავების პერიოდს, ბადახზე დარჩენილი პესტიციდის ნარჩენები არ შეუქმნის რისკს თქვენს საქონელს და არც მომხმარებელს, რომელიც იღებს თქვენი პირუტყვის რძეს ან ხორცს.

საქონლის შეკავების პერიოდის ხანგრძლივობის შესახებ ინფორმაცია შეგიძლიათ მიიღოთ კაღიების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებში ჩართული ადამიანების ან სოფლის მეურნეობის ექსტენციის მიმწოდებლებისგან; შეკავების პერიოდი შესაძლოა განსხვავებული იყოს გამოყენებული ინსექტიციდების მიხედვით.

დარწმუნდით, რომ თქვენი საკვები უსაფრთხოა, დაიცავით შეკავების პერიოდი!

2023

ივლისი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	1	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

აგვისტო

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	1	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

არ გამოიყენოთ პესტიციდების ცარიელი ტარა ხელახლა

პესტიციდების ცარიელი ტარის გამოყენება კატეგორიულად დაუშვებელია სურსათის, საჭმელი ზეთის ან სასმელი წყლის შესანახად. ტარაში ყოველთვის იქნება პესტიციდების ნარჩენები, მისი გარეცხვის შემდეგაც კი. პესტიციდების კონტეინერში საკვების ან სასმელის შენახვა ჯანმრთელობისთვის საშიშია.

არ დაუჭეროთ იმ ადამიანებს, რომლებიც გეტყვიან, რომ შესაძლებელია პესტიციდების ცარიელი ტარის სრულად განმედა: ეს შეუძლებელია! არასოდეს გამოიყენოთ პესტიციდების ტარა ხელმეორედ!

პესტიციდების ტარის საყოფაცხოვრებო ან სხვა მიზნებისთვის გამოყენება არ შეიძლება!

თუ პესტიციდების ცარიელ ტარას თქვენს მინდორთან ან სახლთან ახლოს იპოვით, დაუბრუნეთ ისინი სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ადგილობრივ ოფისს, რათა მოხდეს მათი სათანადო უტილიზაცია.

დაიცავით თქვენი ოჯახის ჯანმრთელობა: არ გამოიყენოთ პესტიციდების ცარიელი ტარა!

2023

სექტემბერი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
1	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8

ოქტომბერი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	1	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

დაიცავით ფუტკრები

ჩვეულებრივი ქიმიური ინსექტიციდები, რომლებსაც იყენებენ კაღიების საწინააღმდეგოდ, ტოქსიკურია ფუტკრებისთვის. ამიტომ მნიშვნელოვანია სკების გამოტანა იმ ფართობებიდან, რომლებიც უნდა დამუშავდეს, მითუმეტეს თუ მცენარეები ყვავილობენ. ზოგადად, უსაფრთხო დისტანცია არის 3-დან 5 კილომეტრამდე. დამუშავებულ მინდვრებთან ახლოს სკების დაბრუნებამდე დაახლოებით ერთი კვირა უნდა გავიდეს.

თუ მეფუტკრე ხართ, აუცილებლად მიჰყევით კაღიების საწინააღმდეგო ზომების განმახორციელებელი პირების ინსტრუქციებს. თუ ხედავთ, რომ კაღიების კონტროლის ღონისძიებები ხორციელდება თქვენს სამეზობლოში, დაუკავშირდით კაღიების საწინააღმდეგო ზომების განმახორციელებელ პირებს ან ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებს და გაარკვიეთ, საჭიროა თუ არა სკების გადატანა.

ფუტკრების უსაფრთხოება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია კულტურული მცენარეების დამტვერვისთვის და ჯანსაღი პროდუქციის წარმოებისთვის: დარწმუნდით რომ იცავთ მათ ინსექტიციდებისგან!

2023

ნოემბერი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	1	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

დეკემბერი

ორშ	სამშ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
1	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

კადრები და კუთვნილებები დიდ საფრთხეს უქმნიან სოფლის მეურნეობას, რადგან თავს ესხმიან ყველა კუდტურასა და მცენარეს. ამ პრობლემის მართვის საუკეთესო სტრატეგია პრევენციაა. ეს ნიშნავს კადრების ჰაბიტატების მონიტორინგს მათი სასიცოცხლო ციკლის კრიტიკულ პერიოდებში, შემოსევის ადრეულ ეტაპზე გამოვლენისა და დროული რეაგირების მიზნით. კონტროლის ამ ღონისძიებების ჩატარება შესაძლებელია კადრების რაოდენობის მნიშვნელოვნად გაზრდამდე და ნათესების განადგურების პირდაპირი საფრთხის დადგომამდე.

ამ ეტაპზე კადრებთან ბრძოლის ოპერაციები ძირითადად ქიმიური ინსექტიციდებით ხორციელდება. კადრების კონტროლის ღონისძიებებში მონაწილე პერსონალს გავდირი აქვს შესაბამისი სწავლება, რათა თავიდან იქნეს აცილებული აღნიშნული ღონისძიებების უარყოფითი გავლენა ადამიანის ჯანმრთელობასა და გარემოზე. კადრებთან ბრძოლაში სურ უფრო მეტად იყენებენ დაბალი რისკის შემცველ პესტიციდებს, მაგალითად ქიტინის სინთეზის ინჰიბიტორებს და ბიოპესტიციდებს, რომლებიც მოქმედებენ უშუალოდ კადრებზე და არ აზიანებენ სხვა ორგანიზმებს. შედეგად, კადრებთან ბრძოლის ეფექტიანი პროცესი გარემოსთვის ნაკლებად დამაზიანებელი ხდება.

FAO მხარს უჭერს კავკასიისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებს კადრების პრობლემის პრევენციისა და მათთან ბრძოლის იმგვარი ღონისძიებების განხორციელებისას, რომლებიც არ აზიანებენ ადამიანის ჯანმრთელობასა და გარემოს.

წინამდებარე კადენდარში ძირითადი ყურადღება ექცევა უსაფრთხოების იმ ზომებს, რომლებიც უნდა გაითვალისწინოს კადრების გავრცელების ადგილებში მცხოვრებმა მოსახლეობამ. მასადა მომზადებულია გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) მიერ, ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ფინანსური მხარდაჭერით.

დაფინანსებულია:

